

Základní škola a Mateřská škola Úterý, okres Plzeň-sever, příspěvková organizace

Úterý 16, 330 40 Úterý / tel. 373 312 216 / e-mail: zms_utory@iol.cz / web:zmsutory.ic.cz

Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Tento program vychází ze školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Pojďme se učit“, z Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) č.j. 16745/2008-22 a z analýzy specifických podmínek školy.

1. Vzdělávací cíle, výstupy a témata EVVO

Základním vzdělávacím cílem v oblasti EVVO je pěstovat u žáků **znalosti, postoje, hodnoty, dovednosti a jednání** vedoucí k aktivní účasti na ochraně životního prostředí, k pochopení souvislostí a zákonitostí v přírodě a uvědomění si vlivu člověka na ni.

Vzdělávací cíle a výstupy EVVO jsou naplňovány prostřednictvím integrace do předmětů prvouka, přírodověda, výtvarná výchova a praktické činnosti a zaměřeny na následující tématické okruhy:

ekosystémy – žák se orientuje v okolní krajině a charakterizuje jednotlivé ekosystémy, zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

základní podmínky života – žák vysvětlí význam základních podmínek pro život, porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organizmy do známých skupin

lidské aktivity a problémy životního prostředí – žák chápe problémy životního prostředí, dopad lidské činnosti a nutnost ochrany, chápe problematiku třídění odpadů, objevuje propojení prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka, zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat či ohrožovat

vztah člověka k prostředí – žák zvládá orientaci v okolí svého bydliště a školy, zná nejvýznamnější místa v regionu, poznává různé lidské činnosti, povolání, zvládá orientaci v čase, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, ovoce a zeleniny, bylin a dřevin, uplatňuje základní zásady chování v přírodě

Tyto cíle, výstupy a témata jsou konkretizovány v jednotlivých ročnících a předmětech a jejich obsah, metody a formy práce přizpůsobeny věku a možnostem žáků.

2. Výchovně vzdělávací strategie na úrovni celé školy ŠVP - jsou zaměřeny

především na rozvoj následujících klíčových kompetencí:

- a) kompetence k učení – práce s informacemi, používání termínů, znaků a symbolů, pozorování, efektivní učení a poznání
- b) kompetence k řešení problémů – rozpoznání problému, vyhledávání informací k jeho řešení, řešení problému, ověření řešení, žádost o pomoc a radu
- c) kompetence komunikativní – schopnost vyjadřování, naslouchání a porozumění, využití ICT, vytváření vztahů
- d) kompetence sociální a personální – sebepoznání, práce v týmu, vytváření vztahů, ohleduplnost
- e) kompetence občanské – práva a povinnosti, zdravý životní styl, krizové situace všestrannost
- f) kompetence pracovní – pracovní postupy, ochrana zdraví, výchova k povolání

3. Výchovně vzdělávací strategie na úrovni vyučovacích předmětů ŠVP – prvouka, přírodověda, výtvarná výchova, praktické činnosti

- kompetence k učení – žák pracuje s učebnicemi, učebními materiály a pomůckami
 - organizuje a řídí vlastní učení
 - vyhledává, třídí a využívá informace
 - přiměřeně věku chápe obecně používané termíny, znaky a symboly a uvádí věci do souvislostí
 - samostatně pozoruje, získané výsledky porovnává a vyhodnocuje
 - poznává vlastní pokroky, uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
 - projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- kompetence k řešení problému – žák dokáže popsat problém, svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí, dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní či jiné osoby
 - ověřuje prakticky správnost řešení problému, svá rozhodnutí je schopen obhájit a přijímá důsledky svých rozhodnutí
 - řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky, nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
 - vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
 - vyhledává informace k řešení problému

- kompetence komunikativní – žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
 - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
 - vyjadřuje se srozumitelně, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu a umí vést dialog
 - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- kompetence sociální a personální – žák má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
 - posiluje své sebevědomí na základě pochopení vlastní osoby
 - přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
 - respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
 - v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
 - navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy, oceňuje zkušenosti druhých
 - posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, postižených a nemocných lidí
 - rozpoznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky

- kompetence občanské – žák se dokáže chovat v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví člověka
 - chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí
 - zná svá základní práva a povinnosti, respektuje společenské normy a pravidla soužití ve škole i mimo ni
- kompetence pracovní – dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech, je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
 - využívá získané znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

4. Formy EVVO

- a) integrace problematiky environmentální výchovy do tématických plánů jednotlivých předmětů (především prvouka , přírodověda, dále Vv, Pč,) – tématické, problémové a projektové vyučování, podporovány metody a formy vzdělávání vedoucí k aktivizaci žáků a k podpoře činnostního učení
- b) výuka s výrazným ekologickým zaměřením v návaznosti na prostředí školy – projektové a tematické dny dle ročního plánu školy a aktuálních možností, výuka v terénu s využitím místních ekosystémů, výuka v přírodě s využitím altánu na školní zahradě
- c) organizace školních přírodovědných soutěží, divadelní představení s ekologickými tématy
- d) péče o květiny, o zvířata, práce na zahradě
- e) organizace školních výletů a exkurzí s ekologickou tematikou (Kraj živých vod – exkurze k minerálním pramenům Tepelska, exkurze na skládce odpadu v Černošíně, ČOV, přírodovědné výstavy, ZOO, poznávání okolního prostředí v regionu, vycházky s pozorováním přírody)
- f) přírodovědné semináře, besedy - spolupráce s centry ekologické výchovy, využití metodických materiálů; pracovníci Lesů ČR
- g) ekologizace provozu školy - pitný režim, zdravá svačinka, odpadové hospodářství (třídění odpadu), úspory energií (termoregulační ventily, šetření vodou a energií), péče o zeleň ve škole a jejím okolí, účast v programu „Ukličme si svět“ – sběr vysloužilých spotřebičů
- h) spolupráce s místními organizacemi a institucemi – MěÚ, Lesy ČR, Mikroregion, (Den Země - čištění okolí školy)
- ch) doplnit školní fond knih o materiály pro děti a učitele z oblasti ochrany přírody
- i) další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti environmentální výchovy

podle aktuální nabídky vzdělávacích institucí a center ekologické výchovy a finančních možností školy

- j) vzdělávání a výchova ve školní družině je také zaměřena na environmentální vzdělávání a je součástí vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání
- k) zájmové vzdělávání žáků – zájmové kroužky se zaměřením na EVVO, integrace EVVO do činnosti stávajících kroužků (sportovní – sportování v přírodě, výtvarný – výkresy s přírodovědnou tematikou, počítačový – vyhledávání informací na internetu)
- l) spolupráce školy s dalšími základními školami, předávání si zkušeností
- m) návrat k tradicím – organizace a příprava Masopustu, Cesta pohádkovým lesem

5. Materiální, prostorové, finanční zajištění EVVO

- a) materiálové zajištění – učebnice, knihy, videa, DVD, PC programy, výukové materiály a učební pomůcky s tematikou EVVO
- b) prostorové zajištění – školní zahrada s učebnou v přírodě, blízkost různých ekosystémů (les, vodní nádrž, lom, pole, louka, potůček, rybník...), naučné stezky s informačními tabulemi
- c) finanční zajištění – materiálové vybavení, DVPP - rozpočet školy (ONIV, OÚ)
semináře, besedy – spoluúčast žáků
projekty – dotační programy

6. Evaluace EVVO

Program EVVO je každoročně všemi pedagogickými pracovníky školy vyhodnocován, výsledky hodnocení jsou součástí výroční zprávy o činnosti školy. V případě nutnosti, změn podmínek (materiálních, prostorových, finančních) je program aktualizován.

Za naplnění výchovně vzdělávacích cílů programu EVVO plně zodpovídají všichni pedagogové školy.

Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 30.8.2012, účinnost od 1.9.2012

V Úterý dne 29.8.2012

Mgr. Vlastimil Brychta
ředitel školy